

2011. február 12. szombat
Apostolok Cselekedetei 16,6–10

Dr. Lenkeyné Dr. Semsey Klára

Pál Macedóniába indul

^{16,6}Azután átmentek Frígia és Galácia földjén, mivel a Szentlélek nem engedte nekik, hogy hirdessék az igét Ázsiában. ^{16,7}Amikor Mízia felé mentek, Bitíniába próbáltak eljutni, de Jézus Lelke nem engedte őket. ^{16,8}Erre Mízián áthaladva lementek Tróászba. ^{16,9}Egy éjjel látomás jelent meg Pálnak: egy macedón férfi állt előtte, és ezekkel a szavakkal kérte: "Jöjj át Macedóniába, légy segítségünkre!" ^{16,10}A látomás után nyomban igyekeztünk elmenni Macedóniába, mert megértettük: oda hívott minket az Isten, hogy hirdessük nekik az evangéliumot.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Ez a rövid szakasz igen nagy útról számol be. Csak azoknak a tartományoknak nevét említi, ahova Lisztrából átmentek azért, hogy a jeruzsálemi apostoli gyűlés rendelkezése nyomán erősítsék a gyülekezeteket. Miután a Szentlélek lezárta előttük munkájuk folytatását Ázsiában, Mízia felé vették az irányt és Bitínia tartományába akartak eljutni. Jézus Lelke azonban nem

engedte. *Jézus nem keleti irányba, hanem nyugati irányba vezeti őket.* A munka végzésének és az apostoli útvonal meghatározásának általános ismertetése és tiltása után ismerteti a könyv szerzője, Lukács, az Úr konkrét útmutatását.

6. vers

Frígia és Galatia kbóra – Lukács itt nem a hivatalos tartomány neveket használja. A frígek a trákokkal rokon indogermánok voltak. A galaták bevándorlása után egyre délebbre szorultak Kis-Ázsia tartományában. III. Antiokhosz (Kr. e. 223–187) 2000 zsidó családot telepített ide. Kr. e. 133-ban elfoglalták a rómaiak, ettől kezdve Ázsia tartomány részeként a Római Birodalomhoz tartoztak. Három frígiai város Kolossé, Hierapolisz és Laodícea (Kol 4,13), Galácia Kis-Ázsiának középső része. Lakói Galliából származó kelták, akik megőrizték hosszú ideig nyelvüket és vallási szokásaikat. Az utolsó királyuk kiterjesztette hatalmát Pizídia, Izauria, Likaónia, Pamfília, Frígia és Cilícia tartományaira is. Ázsia a bibliai korban még nem a mai néven ismert kontinens neve. Kr. e. 133-ban került római hatalom alá, és a neve Ázsia-provincia lett, négy kisebb tartományt foglalt magában (Frígia, Mízia, Kária, és Lícia). Ázsia-provincia székhelye Efézus volt. A várost kb. Kr. e. 1100 körül alapították. Az ókorban kiemelkedő jelentőségű kereskedő és kedvelt kikötőváros. Plinius „Lumen Asiae”-nak, Ázsia fényének nevezi. Lakói görögök, zsidók, egyiptomiak, föníciaiak, perzsák, rómaiak és számtalan kis csoport. A nagy Artemisz nyilvános kultuszának színhelye és számtalan szektáé. A császárkorban különösen virágzásnak indult, úgyhogy a császárkultusznak is egyik kulcs helye. Az efézusi Diana-templom az ókori világ 7 csodájának egyike. A legjelentősebb Artemis-képet 1956-ban megtalálták. Kis-Ázsiában hosszú ideig isteni anyaként tisztelték. Ez a provincia hellenista műveltségű tartomány, az ókor kulturális központja. Pál apostol a harmadik missziói útjának, illetve munkájának a centruma.

7. vers

Müszia Kis-Ázsia észak-nyugati részén terül el, majd az Ázsia-provincia része lett. Pál apostol a tartományon áthaladva próbált meg Bitíniába menni. Bitíniáról a korai keresztyénség történelme során többször olvashatunk. Kr. u. 111–113-ig az ifjabb Plinius volt a tartomány prokonzulja. Kr. u. 325-ben a bitíniai Niceában tartották az első egyetemes keresztyén zsinatot.

8. vers

Troász szeleukida királyi rezidencia. A város Kr. e. 133-tól római fennhatóság alá került.

9. vers

Horama – „látás”, „látomás”, „vízió” Isten kijelentésének egyik formája.¹ Az Úr szabad vezetésének módjában. A próféták és apostolok korában az Úr útmutatásának egyik formája a látomás.

10. vers

Makedonia az Égei-tenger északi részén terül el. Leghíresebb hegye az Olimposz. Óslakói Kittim le-származottai, akik a Nőé utódai közül való Jáfet ágához tartoznak. II. Fülöp idejében növekedett a birodalom (Kr. e. 359–336). Fia Nagy Sándor (Kr. e. 336–323) uralkodása alatt érte el csúcspontját. Kr. e. 148/146-ban római provincia lett Thesszalonika fővárossal.

Az apostoli munka meghatározható tartományokhoz, meghatározható földrajzi helyekhez, illetve városokhoz kapcsolódik.

---

¹ MICHAELIS, W.: horan, horama = ThWb. V. Bd. 350, 372.

Prédikációvázlat

Keletről nyugatra vezet az Úr Lelke

1. Jézus a missziói munka ura és irányítója: kaput zár és kaput nyit

Az Úr követői nem maguk választják meg küldetésüknek nemcsak a tartalmát, hanem a színhelyét sem. Ember tervez, Isten végez. Számtalan tartományon haladtak át Pálék. Először Frígia és Galácia földjén jártak. A Szentlélek azonban nem engedte, hogy Ázsiában hirdessék az igét. Ezután Mízia és Bitinia felé vették az irányt, ahonnan

Jézus Lelke nem hagyta jóvá tervüket. Nem tudjuk milyen módon vezette a Szentlélek az apostolt. Lehet, hogy próféta szó, lehet, hogy látomás, lehet, hogy imádságában nyeri el a vezetését.² Az is elképzelhető, hogy Pál betegsége által zárta le az Úr eltervezett útjukat. A hosszú útról konkrét adatok nem állnak rendelkezésünkre egészen addig, míg végül Mízián áthaladva Troászba nem érkeztek. Jézus vezetésének többféle módja van. Megtalálja az egyház Ura minden esetben a módját annak, hogy akaratát, útmutatását megérttesse azzal, aki figyel rá. *Pált keletről nyugatra vezette.*

2. Elhívás – meghívás Ázsiából Európába

Az elhívás, az útmutatás, a vezetés módja: látomás. Troászban egy éjszakai látomás útján kapja Jézus útmutatását az apostol. Egy macedón férfi így szól hozzá: „Jöjj át Macedóniába, légy segítségünkre.” Ki volt az a férfi, akit Pál látott álmában? Némelyek azt feltételezik, hogy Lukács.³ A látomás után világossá lett Pál számára Jézus útmutatása. A missziói munka folytatását nem azon a területen kell végeznie, ahol ő elgondolta, hanem Ázsia helyett Európában. Jézus útmutatását azonnal engedelmesség követte. Vannak esetek, amikor az Isten embereinek az elgondolását is keresztülhúzza az Úr. Ő azonban számol azzal is, hogy olykor az ember nehezen érti meg akaratát, vezetését. Vannak esetek, amikor a régi út, a megszokott, a jól ismert területet valamilyen módon le kell zárni ahhoz, hogy követőit az újra tudja terelni. Észrevesszük-e az Úr irányítását, vezetését? Készek vagyunk-e odamenni, ahová az Úr vezet?

3. Új tudósítási stílus kezdete

Jézus Pálnak nemcsak új munkást ajándékozott, új munkaterületet jelölt ki, hanem új tudósítási módszert is. Ettől kezdve új tudósítási stílusban rögzítik az eseményeket. Lukács, mint aki maga is az események szemtanújává lett, többes szám első személyű formában közli azokat. Jézus nemcsak a missziói munkások létszámát növelte meg, hanem a munkaterületet is szélesíti, nagyobbítja. Jézus missziói parancsa a föld minden népéhez irányítja követőit. Jézusnak fontos, hogy Jeruzsálemből kiindulva az evangélium eljusson a föld minden részére. Neki fontos, hogy keletről nyugatra is eljusson az a jó hír, amely minden ember, minden tartomány, minden világrész, az egész univerzum számára egzisztenciális megoldást jelent. Ő szabadít meg bűntől, istentelenségtől, embertelenségtől, haláltól, kárhazattól. Jézus Lelke által lezárja az emberi életet megrontó utakat és kinyitja az élet, a boldog élet, az örök élet ajtaját. Mindezt új stílusban közvetíti. Erre az új stílusra jellemző annak érzékeltetése, hogy *Krisztus követői közösségben teljesítik küldetésüket. Az én helyére kerül a mi.* A missziói munka nem egyéni vállalkozás, vannak munkatársak, akik együtt vállalják az Úr követségét. Jézus a próbakiküldetésre sem egyedül küldte ki tanítványait. Pálék együtt érzékeltetik azt, hogy nekik együtt fontos az, személyes ügyük, hogy az evangélium terjedjen. Krisztus hirdetése új stílusban együtt eszméltheteti népünket, és Európa népeit azokra a gyökerekre, amelyet Pál és munkatársai átültettek Európába. *A „mi” legyen a stílusunkban, gondolkodásmodunkban, a gondok, bajok megoldásában rendkívül fontos. Kerüljön az önző „én” helyére az a Krisztus, akinek a megváltó, üdvözítő tervében minden nép benne van. Minden népet hív és vár dicsőséges országába.* Az Ő útmutatása élet: tiszta, becsületos, boldog.

² BEYER, H. W.: *Die Apostelgeschichte*, Berlin, Evangelische Verlagsanstalt, 1959, 99.

³ BARCLAY, W.: *Apostelgeschichte*, Wuppertal, AUSAAT Verlag, 1986, 141.